

Departementet, Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail vfm@vfm.dk
llobo/ J.nr. 2009-4583

Ft@ft.dk

15. juni 2009

Fra Allan Larsen, Strongvej 4, 2630 Taastrup, har Indenrigs- og Socialministeriet den 7. juni 2009 modtaget vedhæftede e-post, hvori Allan Larsen, som er blind, klager over, at der i forbindelse med, at han modtog hjælp til stemmeafgivningen af sin ægtefælle til Europa-Parlamentsvalget den 7. juni 2009, tillige skulle medvirke en valgtilforordnet.

Det fremgår af Allan Larsens e-post, at han derved fik opfattelsen af at blive overvåget, hvilket han finder nedværdigende og i uoverensstemmelse med grundlovens princip om hemmelig stemmeafgivning.

Høje Taastrup Kommune har i anledning af klagen ved vedhæftede e-post af 12. juni 2009 med bilag oplyst, at der ikke synes at være tale om en klage over Høje-Taastrup Kommunes afvikling af afstemningen, idet klageren opfordrer Indenrigs- og Socialministeriet og regeringen til at ændre reglerne om hjælp til stemmeafgivningen, således at blinde og svagtseende selv kan bestemme, hvem der skal være til stede i stemmerummet.

Det fremgår af den af Høje Taastrup Kommune indhentede redegørelse fra valgsekretæren på det pågældende afstemningssted, at et par på afstemningsstedet fremsatte ønske at hjælp til stemmeafgivningen, idet manden er synshandicappet/blind og derfor ønskede at have sin ægtefælle med i stemmerummet. Den valgtilforordnede oplyste herefter, at reglerne om hjælp til stemmeafgivning er ændret, således at der tillige skal medvirke en valgtilforordnet. Manden oplyste, at han ikke ønsker dette. Den valgtilforordnede oplyste hertil, at der i alle tilfælde ved hjælp til stemmeafgivningen udover den personlig udpegede hjælper, skal medvirke en valgtilforordnet i henhold til de gældende regler. Den valgtilforordnede var herefter til stede i stemmerummet, da manden med hjælp fra sin ægtefælle afgav sin stemme.

Indenrigs- og Socialministeriet kan i den anledning oplyse, at det følger af § 25, stk. 1, i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (lovbekendtgørelse nr. 143 af 24. februar 2009), at afstemningen på valgdagen finder sted efter reglerne i kapitel 7 i lov om valg til Folketinget (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2009) med de afvigelser, der følger af, at der ikke kan opstilles kandidater uden for partierne.

Det følger af § 49, stk. 1, jf. stk. 4 i lov om valg til Folketinget, at vælgere, der på grund af manglende førlighed, svagelighed eller lignende ikke kan bevæge sig ind i stemmelokalet eller stemmerummet eller i øvrigt foretage stemmeafgivningen på den i § 48 foreskrevne måde, kan forlange fornøden hjælp til stemmeafgivningen, såfremt vælgeren umiddelbart over for dem, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme. Der kan herved ske de nødvendige lempelser i den foreskrevne fremgangsmåde, herunder gives adgang til at foretage stemmeafgivning umiddelbart uden for stemmelokalet, jf. lovens § 49, stk. 1, 2. pkt.

Efter lovens § 49, stk. 2, 1. pkt. ydes hjælp til stemmeafgivningen af 2 valgstyrelser eller tilfornordnede vælgere. I stedet for den ene valgstyrelse eller tilfornordnede vælger kan vælgeren forlange hjælp til stemmeafgivningen af en person, der er udpeget af vælgeren selv, jf. lovens § 49, stk. 2, 2. pkt. Ønsker en vælger, der har behov for hjælp til stemmeafgivningen, hjælp fra en personligt udpeget hjælper, skal der således i alle tilfælde tillige medvirke en myndighedsperson i form af en valgstyrelse eller tilfornordnet vælger.

Indenrigs- og Socialministeriet kan videre oplyse, at lovens § 49, stk. 2, er affattet ved en lovændring i 2008 (lov nr. 1347 af 19. december 2008 om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg).

De tidligere gældende særlige regler om blinde og svagsynede vælgers ret til ved stemmeafgivningen på afstemningsdagen at lade sig bistå af en personligt udpeget hjælper blev samtidigt ophævet. Også blinde og svagsynede vælgere kan således kun forlange, at hjælpen ydes af den person, som vælgeren selv har udpeget, når der samtidig medvirker en myndighedsperson.

Af forarbejderne til lovændringen fremgår om baggrunden for, at der i alle tilfælde tillige skal medvirke en myndighedsperson i form af en valgstyrelse eller tilfornordnet vælger på valgdagen, at risikoen for utilbørlig påvirkning af vælgeren ved stemmeafgivningen herved modvirkes, og at offentlighedens tillid til valghandlingen og dennes neutralitet sikres.

Ved ophævelsen af den særlige regulering af blindes og svagsynedes mulighed for hjælp ved stemmeafgivningen sikres, at også blinde og svagsynede får samme beskyttelse mod utilbørlig påvirkning som andre vælgere med behov for hjælp ved stemmeafgivningen. Netop blinde og svagsynede har ikke selv mulighed for at kontrollere, om den tillid, de udviser den personligt valgte hjælper, rent faktisk bliver overholdt, dvs. hvor hjælperen afkrydser stemmesedlen uden at have sikret sig, at de afkrydsede valg er i overensstemmelse med vælgerens vilje. Blinde og svagsynede vælgere kan heller ikke kontrollere, om hjælperen ved en fejl krydser stemmesedlen forkert af. Myndighedspersonens tilstedeværelse er således vælgerens garanti for, at krydset bliver sat der, hvor vælgeren har ønsket det.

Endvidere fremgår det af forarbejderne om baggrunden for lovændringen, at Danmark den 30. marts 2007 har undertegnet FN's konvention om handicappedes rettigheder. I artikel 29 i FN's konvention om handicappedes rettigheder er der fastsat nærmere regler om handicappedes deltagelse i det politiske og offentlige liv, herunder at alle handicappede selv skal kunne udpege en hjælper til brug ved stemmeafgivning. Ved lovændringen sikres, at den danske valglovgivning bringes i fuld overensstemmelse med ordlyden af artikel 29 i FN's konvention om handicappedes rettigheder.

Endvidere sikres, at der gælder de samme regler for hjælp til stemmeafgivningen til de vælgere, der har behov herfor, uanset om de er blinde, svagsynede eller af andre grunde ikke er i stand til at gennemføre stemmeafgivningen på den foreskrevne almindelige måde.

Der henvises til nærmere til det lovforslag, der lå til grund for lovændringen, (FT 2008-09, lovforslag nr. L 17, tillæg A, side 821 ff.) og til det høringsnotat, ministeren afgav som led i Folketingets behandling af lovforslaget (Kommunaludvalget, L 17, bilag 1).

Efter lovens § 51, stk. 1 må de personer, der forestår afstemningen, ikke under afstemningen give en vælger råd eller opfordring med hensyn til, på hvilket parti (kandidatliste) eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme. Endvidere må de efter bestemmelsen ikke over for uvedkommende oplyse, om en vælger har været til stede for at afgive stemme eller i øvrigt oplyse forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning.

De myndighedspersoner, der medvirker ved afstemningen, har således tavshedspligt med hensyn til, hvad de får at vide om en vælgers stemmeafgivning. Det gælder også, hvis myndighedspersonen medvirker som hjælper.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen

Karen Ellemann / Christian Vigh